

San Pablo Galacia cheja pa'inare chʉ'o tocha saosi'ea'me

Chʉ'o saosi'ea'me

1 ¹Chʉ'u, Pablo, Jesucristo saosi'kʉjekʉ pāi chēa saomanesi'kʉa'mʉ. Mai Ja'kʉ Dios, Repaʉ'te jūniso tācojñosi'kʉre Vasosi'kʉ ūcuachi'a chʉ'ure saokʉ'mʉ Repaʉ chʉ'ore chʉ'vaa'kʉ chini. ²Chʉ'u mʉsanʉkonare, Jesucristo'te cuasajʉ Galacia cheja pa'ikuanupʉñ ija'ova utija'ova chʉ'ure icheja ja'me pa'ina mai majapāijanana'me tocha saomʉ. ³Mai Ja'kʉ Diona'me Maire Paakʉ Jesucristoji mʉsanʉkona rekoñoāna re'oja'-che pa'iche cho'okaijʉna re'oja'che pa'ijʉñ. ⁴Repaʉ Jesucristo mai Ja'kʉ Diopi chiiñna mai cu'ache cho'oche jūni ro'ikaisi'kʉa'mʉ, maipi pāi cu'a-che cho'onana'me pa'inata'n'i cu'are jʉvomasijʉ re'oja'che pa'imasia'lju chini. ⁵Repaʉ Dios sɨ'arʉmʉ cuhamal'ñe pojocojñokʉ, “Peore masiʉ'mʉ mʉ'ʉ; raa re'okʉ'mʉ”, chiicojñokʉ paaʉ. Jālaja'ñe paaʉ.

Jesucristo'te cuasache kʉachʉ'ore jachajʉ tiiñere chʉ'vache'te kʉamʉ

⁶Cristo re'oja'che cho'okaisi'ejekʉna mʉsanʉkonare chēa Paakʉ'te Diore cuasache mʉsanʉkonapi na'mi jo'kasopi'rajʉna asa kʉkʉmu chʉ'ʉ. Jesucristo'te cuasache kʉachʉ'o asa chēa cuasasina chura che-kere asa chēajʉ pa'ime mʉsanʉkona. ⁷Repachʉ'o mʉsanʉkona mama che'chechʉ'o vati toa uuche ūsekaikʉ pa'iche'te kʉamachʉ'oa'me. Pāi Dios chʉ'o Cristo pa'iche kʉachʉ'ore sa'ñe tiiñe kʉajʉ cасʉ'ojʉ pa'ime mʉsanʉkonare. ⁸Pāi ūcuahanapi chʉkʉna mʉsanʉkonare chʉ'vasi'ere Jesucristo'te cuasache kʉachʉ'ore jachajʉ repachʉ'o chʉ'vama'ñe tiiñere chʉ'vani vati toare ai sani uujhʉ paapʉ, chʉkʉnapi jā'apāani ángel cʉnaʉ-mʉ raisi'lʉpi jālaja'ñe chʉ'vanijé'l'e. ⁹Chura i'liasi'ere jo'e ūcuare i'kara. Chʉ'ʉpi chʉ'vakʉna mʉsanʉkona asa chēasi'ere Jesucristo'te cuasache

kuachu'ore ūcuauakuji jachaku repachu'o chu'vama'ñe t*iiñ*ere chu'vani vati toare ai sani uuku paau.

¹⁰Chu'u cho'oche'te p*ai*pi ña pojoa'ju chini cho'oma'ñe Diopi ña pojoa'mu chini cho'oku pa'iku'mu chu'u. P*ai*pi chu'uni pojoa'ju chini cho'oku pani Cristo'te cho'oche cho'okaiku pa'imana're'amu.

Dios chu'ore chu'vaa'ku chini saosi'ku cho'osi'ere kuamu Pablo

¹¹Asarepaju'u, chu'u majap*ai*jana. Musanukonapi masia'ju chini i'ka-mu chu'u ie: Chu'u musanukonare chu'vachu'o Jesucristo'te cuasache kuachu'o rupu p*ai* cuasasichu'oma'mu. ¹²Chu'ure repachu'o masiche p*ai* chekunapi che'chomanesina'a'me. Jesucristoji kuasi'kua'mu chu'ure j*ä*'a, masia'ku chini.

¹³Chu'u Jesure chuta'a cuasamau chukuna judíop*ai* cuasache cuasaku pa'irumu cho'osi'e asasina'a'me musanukona. Reparumu Jesucristo'te cuasanani ūcuaukore cacu'ora chini repanare chu'ure peore cho'ore'ochetu'ka cu'ache cho'oku pa'isi'kua'mu chu'u. ¹⁴Reparumu chukuna aip*ai* jo'kasi'e judíop*ai* cho'oche peore masi cho'oku chu'u majap*ai* Jainukore chu'njana're na'a rua masi cho'osi'kua'mu chu'u. ¹⁵J*ä*'ata'n'i Dios chu'uni chiiu chu'u chuta'a j*ña*amarumuna ch*ë*as*u*'kua'mu na'a pa'isirumuna Repauni cho'oche'te cho'okaau chini. ¹⁶Chura Repau'te chu'ure'orumujekuna chu'u'pi Repau chu'ore asa ch*ë*a Mamakuni cuasaku jovo Jesucristo'te cuasache kuachu'ore judío peonani chu'vajau chini cho'okais*u*'kua'mu Repau chu'ure. Repau'te jovosirumu Repau chu'ore che'chera chini chekunare Jesure cuasanare s*ë*eja'manesi'kua'mu chu'u. ¹⁷Ucuachi'a chu'ure na'a charo Jesucristo saosinare Jerusalén pa'inare sani ñamanesi'kua'mu chu'u. J*ä*'aja'*ñ*e cho'oma'*ñ*e teana Arabia cheja p*ai* peocheja saisi'kup*u* na'a pa'isirumuna Damasco vu'eoopona co'isi'kua'mu chu'u.

¹⁸Choteñsurumu pa'isirumuna Pedroni ña masira chini Jerusalén vu'eoopona sani ūcuaua'me quincerepaumucuj*ña* pa'isi'kua'mu chu'u. ¹⁹J*ä*'ata'n'i reparumu chekunare Jesús saosinare te'e'u'terej*ë*'e ñamanesi'kua'mu chu'u. Maire Paaku cho'jeu'te Santiago'techi'a ñasi'kua'mu chu'u. ²⁰Dios asaku'te jorema'*ñ*e chu'o ūcuarepare kuaku ie chu'o tocha saomu chu'u musanukonare.

²¹Repanare ñacuhasirumu ūcuachejapi Siria chejana'me Cilicia cheja saisi'kua'mu chu'u. ²²Mai majap*ai*jana Judea cheja pa'ij*u* Cristo'te cuasakuanupu reparumu chu'ure ñamanaje*u* vesusina'a'me. ²³Reparumu p*ai* chu'u pa'iche cutuche ija'che ch*ii*che'te asaj*u* paniasome: "Aperumu maire Jesure cuasache'te ūseku cacu'ora chini cu'ache cho'oku pa'isi'ku chura p*ai*pi Jesuni cuasa'ju chini Dios chu'ore chu'vaku pa'iwasomu", chiiu paniasome p*ai*. ²⁴J*ä*'aja'*ñ*e chu'u cho'oche'te asaj*u* reparumu Dioni, "Re'orepamu, Ja'ku", chiiu paniasome repana.

Chekuna Jesús saosina Pablo'te pojosi'ere kuanu

2 ¹Catorcerapaušurumu pa'isirumuna Bernabena'me Jerusalén vu'ejoopona jo'e saiñ Titore ja'me sakü saisi'kua'mu chü'ü. ²Diopi chü'üuna Repau'te cuasanare ūcuankore chü'ünarechi'a cultura chini saisi'kua'mu chü'ü repacheja. Chi'i chü'ü judío peonare Dios chü'o chü'vache'te kua'si'kua'mu chü'ü repanare, kua'una masiju repanapi ūsemaphuna chü'ü cho'ochéji cho'osomanea'ku chini. ³Reparumü Titore chü'üna'me saisi'kure griegopäiçekü jíkomu chä'tiro pa'ica'niru chuto tħacojñomanesi'küreta'ni, "Jíko ca'niru chuto tħacojñoo'ü", chijü chü'umanesinaa'me repana. ⁴Päi chekunapi maini Jesure ūcuarepa cuasanani, "Jesure cuasanaa'me chukuna", chijü jorenapi ja'me chi'lju ke'rejħuna saisi'kua'mu chü'ü. Repana jorena maipi Jesucristo neenajeju mai rekoñoña cuasache'te re'oja'chere cho'ojuna ñaňu chini raisinaa'me, ña pi'ni chukuna'te pa'ivesache peore chukuna judío aipäi chü'ü jo'kasi'ere cho'oché'te chü'üňu chini. ⁵Jä'ata'ni chukuna mħasanakonapi Dios chü'o ūcuarepare Jesucristo'te cuasache kħachu'ore ūcua cuasajü paapu chini repana jorejü i'kache jmamakarū-jē'e asa cho'oma'ñe ūcua ūcuarepare cho'ojü pa'inaa'me.

⁶ Jä'ata'ni Diopi pāi ūcuankore ūcuapa'rūvachi'a cuasakuna Repau'te cuasanare chü'ünare vajachumanesi'kua'mu chü'ü. Ūcuachi'a chü'üpi repana chü'üna pa'icheja'che pa'lħuna chü'üre pojoju, "Ija'che chü'vajajjü'ü mħ'ü", chijü chü'umanesinaa'me repana chü'üre. ⁷Repaū Jesucristo'te cuasache kħachu'ore judíopaire chü'vaa'ku chini Dios Pedro'te jo'kasi'ejah'che chü'üre Repau ūcuachu'ore judío peonani chü'vajaaħ chini jo'kasi'e chü'üpi kua'una asa, masisinaa'me repana. ⁸Repaū Dios Pedro'te judíopaire chü'vaa'ku chini jo'ka Cho'okaiküji chü'üre ūcuachi'a ūcua'ji jo'ka judío peonani chü'vaa'ku chini cho'okaikü'mu. Jesús saosinaa'me chukuna ka'chana.

⁹ Jä'ajekuna repana Jesure cuasanare chü'una Santagona'me Pedrona'me Juan chü'ü Jesús saosi'ku pa'iche'te asa pojoju chukuna'te Bernabena'me chü'üre ija'che i'kasinaa'me: "Mħasanakona chukunaja'ñe pa'inaa'me", chijü, "Mħasanakonapi judío peonani Dios chü'ore chü'vato re'omu; chukuna-ta'ni judíopaire ūcua chü'vaju pa'lħajnejja'me", chiisinaa'me. ¹⁰Iechi'a i'ka jo'kasinaa'me repana chukuna'te: "Chuova'na pa'iva'nare cavesuma'ñe cuasajü re'oja'che cho'okaiju pa'lħajjü", chiisinaa'me. Jä'ata'ni chukuna ūcuare si'arumü cho'ojü pa'inaa'me.

Pedroji jo'e cho'omanea'ku chini Pablo i'kasi'ea'me

¹¹ Na'a pa'isirumü chü'ü Antioquía vu'ejoopo co'isirumü Pedroji ūcuajoopo'te rani pa'lħu cu'ache cho'okuna ñakü jo'e jä'aja'ñe cho'omanea'ku chini i'kasi'kua'mu chü'ü repau'te. ¹²Reparumü Jerusalén vu'ejoopo

Santiagona'me pa'ina chuta'a raimarum̄a judío peonana'me ãu ãiñ pa'i-si'kña'mu repañ, judíopäiñta'ni. Jã'ata'ni repana raisirum̄a vajachakü repañni pe'rumeña'ju chini judío peonare cuhekü pa'icheja'che ja'me pa'imanesi'kña'mu repañ, judío peonarejatu'ka jíkomu chã'tiro pa'ica'niru chuto tuacoñoñe chã'ñnapi ratena. ¹³ Jã'aja'ñe Pedroji ūcuarepa peoche'te cho'okuna chekuna judíopäi ña ūcuaja'che cho'osí'kña'mu. ¹⁴ Repanapi Cristo chü'o ūcuarepa chã'ññe'te masi cho'omapüna ña repana asajü'te Pedro'te ija'che i'kasi'kña'mu chü'ü: "Mu'ü judíopäiñta'ni peore mai judío aipäi jo'kasi'e cho'oma'ñe judío peoküja'che pa'ikü'mu. Jã'aja'ñe pa'iküta'ni chura judío peonare, 'Musankona pa'iche cu'amü', chiiñ judío pa'iche paapü chini chã'ñküja'che cho'omü mu'ü", chiisi'kña'mu chü'ü repañ'te.

¹⁵ Ija'che i'kasi'kña'mu chü'ü: "Mai chiiñcumüna teana judíopäi aineesinaa'me. Jã'ajeküna judío peona cho'acheja'che cu'ache cho'omanaa'me mai. ¹⁶ Jã'ata'ni ie masime mai: Diopi ñato Repañji chã'ñnuna Moisés tocha jo'kasi'e cho'ona pãi te'etjë'e re'okü peojuasome. Jesucristo'te cuasanachi'aasome re'ona, Repañji ñato. Pãi ūcuahanare re'oja'chechilä cho'ona pa'iñato Jesucristoni cuasaju jovoche pa'imü. Jã'ajeküna mai judíopäi Repañ chü'ü jo'kasi'e cho'ojü aineesinata'ni Jesucristo'te cuasaju jovosinaa'me, Diopi mai cu'ache cho'ache'te tñnosokani jo'e cuasamañ, 'Re'onaal'me ina', chiañ chini. Repañ aperumü chü'ü jo'kasi'e cho'onareta'ni te'etjë'e, 'Re'onaal'me ina', chiima'kña'mu Repañ, repara peore cho'omapüna.

¹⁷ Mai aperumü cu'ache pa'isinaa'me. Jã'ajeküna re'ona pañu chini, 'Cu'ache cho'onaal'me chaküna', chijiñ Jesucristoni cuasaju jovosinaa'me mai. Jã'ata'ni chekuna judíopäi Jesure cuasamana ija'che i'kame maire: 'Jesucristoji cho'okaiñna judíopäi re'oja'che pa'isina mai judíopäi pa'iche'te jo'kaso chura cu'ache pa'ime ina', chiime. Jã'ata'ni joreme repana. Jã'aja'ñema'mu. Jesucristo jmamakarüjë'e cu'ache cho'oma'kña'mu.

¹⁸ Chü'üpi Dios pa'ichejana sasa chini aperumü chü'ü jo'kasi'e cho'osi'kñpi Jesucristoni jovo chü'ü cho'osi'e ūhaso pa'iküji churana ūcuare cho'okü re'okü pasa chini jo'e cho'oni Jesucristo chã'ññe'te cho'oma'ñe pa'imü.

¹⁹ Aperumü, 'Chü'üpi Dios chü'ü jo'kasi'e peore cho'omaneni cho'osoja'-mu', chiiñ cuasasi'kña'mu chü'ü. Jã'are masikü cho'ache Diore pojoju aperumü cho'osimajñarüächi'a jo'kaso Jesucristoni cuasaku jovosi'kña'-mu chü'ü Diona'me re'oja'che pa'iñ Repañ chiiche'te cho'okü pasa chini.

²⁰ Jesucristo jüni ro'ikaicojñosi'kñjekü kurususé'verona Repañ'te jë'jo vëasosi'ejal'che cho'ocojñosi'kña'mu chü'ü. Jã'ajeküna chü'ü chura chü'üpi meñe jüni ro'isi'ejal'che pa'iñ chü'ü chiichejë'e cho'oma'ñe Cristoji cho'okaiñna Repañ chiichehi'a cho'okü pa'ikü'mu. Repañ'te Dios Mamaku'te chü'uni oñi Repañji meñe ñsikü chü'üre jüni ro'ikaisi'kñni cuasaku chü'ü

icheja cheja pa'irumu cho'oche peore cho'okaiu pa'iku'mu chu'u. ²¹ Dios chu'ure cho'okaiche cuhema'mu chu'u. Úcuauji chu'uuna Jesucristo maire juní ro'ikaisi'kua'mu maini Úcuauña'me re'oja'che pa'ire'oa'ku chini. Aperumu chu'u jo'kasi'ere cho'ojuna maini Diona'me re'oja'che pa'ire'oche pa'ito Cristo maire juní ro'ikaisi'e junite'esi'e pa'ira'amu. Maipi re'oja'che cho'o koka peojuna jul'aja'ñe Repau aperumu chu'u jo'kasi'e cho'oju Diona'me re'oja'che pa'icu'amu maire. Jul'ajekuna Cristo maire oiu maire cho'ovesache'te cho'okaiu juní ro'ikaisi'kua'mu maire Diona'me re'oja'che paapu chini", chiisi'kua'mu chu'u.

**Dios pa'ichejana sañu chini Repau aperumu chu'u
jo'kasi'e cho'oma'ñe Diore cuasache'te kuamu**

3 ¹Asarepaju'u, Galacia cheja pa'ina. Jorena chu'vachu'ore ruarepa asaju vé'vena carunisosinaa'me musanukona. Aperumu chukuna musanukonare Jesucristo maire juní ro'ikaisi'ere pe'keruji rua masi kuasinaa'me. ²¿Je'se cho'oju Dios Rekocho koore musanukona? ¿Dios aperumu chu'u jo'kasi'ere peore cho'oju koore? Páasinaa'me. Repau chu'o re'oja'chere asa chuea Jesuni cuasaju koosinaa'me musanukona Repau Rekocho. ³Jul'ata'ni chura, ¿je'se pa'iuna Dios cho'okaiche'te cuheju rupu aperumu chu'u jo'kasi'ere cho'oju Dios pa'ichejana saiche cuasache musanukona, Jesure apecuasarumu Dios Rekocho koosinata'ni? Rua t*ú*ñiñe cuasame musanukona. ⁴Jesuni cuasaju cu'ache ti'jñecoñona cu'are juvo koka paaju re'oja'che pa'iche na'a rua che'cheme. ¿Musanukona jul'aja'ñe che'chemanere? Che'chesinaa'me. ⁵Dios musanukonapi Repau chu'o asa chuasi'ere cuasajuna Repau Rekocho'te iñsi musanukona cho'ocheji Repau cho'omasiche p*ái* vasoche cho'okaiku'mu. Musanukonapi aperumu chu'u jo'kasi'ere masi cho'ojuna cho'okaichema'mu jua.

⁶Abraham pa'isi'ere cuasaju'u. Dios chu'o aperumu tocha jo'kasi'le ija'che kuamu repau pa'isi'e:

Abrahamre Repauni cuasakuna, "Re'oku'mu iku", chiniasomu Dios, chiimu. ⁷Ie masiche pa'imu musanukonare: Diore masi cuasana Abraham jojosinajanaa'me repau cuasacheja'che Diore cuasanajeju. ⁸Dios judío peonare Repauni cuasajuna cu'ache cho'omanare cuasacheja'che cuasaku Repau repanare cho'okaijachere kuaku Abrahamre i'kasi'le Repau chu'o re'oja'che aperumu tocha jo'kasi'le ija'che kuamu:

Mu'uapi chu'uni masi cuasakuna mu'u jojojaure icheja chejana rao-ja'mu chu'u

si'avajupáire re'oja'che cho'okaiu paau chini,
chiimu Abrahamre Dios i'kasi'e. ⁹Jul'ajekuna Dios Repau'te masi cuasare Abrahamre Repauni masi cuasakuna cho'okaisi'eju che re'oja'che cho'okaimu.

10 Pāi Dios pa'ichejana sañu chini cuasajū Repaū aperūmu chū'ū jo'kasi'e cho'ona vati toana sani cho'osojanaa'me. Repaū chū'o aperūmu tocha jo'kasi'e jā'are ija'che kūamū:

Dios aperūmu chū'ū jo'kasi'e tocha jo'kasikorovū pa'iche'te
cho'ojū
peore si'lārūmu masi cho'omanesina pāi ūcuanūko
cho'osojanaa'me,
chiimū. **11** Chekūcheja ija'che kūamū:

Diopi ñato Repaū'te cuasana re'onaa'me.

Jā'ajekūna repana Ūcuauña'me si'lārūmu re'oja'che pa'ijanaa'me, chiimū. Aperūmu Repaū chū'ū jo'kasi'ere cho'ojū re'ona pañu chiinare pāi te'eū'terejē'e, "Re'onaa'me ina", chiima'mū Dios. **12** Aperūmu Repaūjī chū'ūuna Moisés tocha jo'kasi'e Diore cuasache i'kama'ñe, chū'usile cho'ochechi'a i'kamū. Repaū chū'o tochasikorovū ija'che kūamū:

Dios chū'ū jo'kasi'e peore masi cho'ona Repaū pa'ichejare ai sani
pa'ijanaa'me,
chiimū.

13 Jā'ata'nī Cristo maire, Dios chū'ū jo'kasi'ere cho'ovesūjū te'eūjē'e peore masi cho'omapū vati toa uura'asinare, mai cu'ache cho'oche jūni ro'ikaisil'kua'mū, maipi vati toana saimanea'jū chini. Maipi cu'ache cho'ocojñomanea'jū chini mai cho'ocojñora'asi'e ūcuaujī mai cu'are peore ro'ikaiū si'ache cu'ache cho'osi'kū cho'ocojñōneja'ñe cu'ache cho'ocojñosi'kua'mū Repaū. Dios chū'o aperūmu tocha jo'kasi'e ija'che kūamū jā'a:

Pāi'ut'e tiripūna jē'jo nukocojñokū'te ñani,
"Repaū cu'ache cho'osi'e ro'ia'me ie", chijanaa'me pāi,
chiimū. **14** Jā'ajekūna Dios maire irūmu Repaū aperūmu Abrahamre, "Mu'ū jojocojñōja're si'avājūpāire re'oja'che cho'okaasū chini raoja'mū chū'ū", chiisi'ere ūcuarepa cho'okū Jesucristo'te chejana raosi'kua'mū, mai cu'are jūni ro'ikakūna maipi Repaū, "Cho'okaja'mū", chiisi'ere si'a-vājūpāi Jesuni cuasajū Repaū Rekocho'te kooajū chini.

Abrahamre cho'okaja'mū chiisi'ena'me Moisere chū'ū jo'kasi'ere kūamū

15 Chū'ū majapāijana, ija'cheal'me jā'a: Pāi'jū repaū cho'oja'mū chiiche'te kūaku tocha pi'nī mami tocharu chekūpi jo'e na'a rūa kūaku tochacu'a'mū jā'a. Ūcuachi'a sējocu'amū. Jā'aja'ñe'a'me Dios cho'oja'mū chiisi'e.

16 Dios Abrahamre Repaū cho'okajache i'karūmu repaū jojocojñōjanare Jainukore i'kama'ñe te'eū pa'ijachechi'a i'kaasomū repaū jojocojñōja'ū pa'ijachere. Cristoal'mū repaū jojocojñosi'kū. **17** Jā'arūmu'pi cuatrocientos treintarepaūsūmu pa'isirūmu'na Dios pāipi ñajū cho'oja'ū paapū chini Repaū chū'ūñe Moiseni jo'kaasomū. Jā'ata'nī reparūmu Abrahamre

Repaʉ charo i'kasi'e ūhasomaneasomʉ Repaʉ. Repa Abrahamre i'kasi'e ūcuua pa'iʉ ūcuarepa cho'ocojñocuhamʉ. ¹⁸ Diopi Repaʉ aperʉmʉ chẽ'ʉ jo'kasi'e cho'onani vati toa uuche'te ūsekaito Abrahamre Repaʉ na'a charo i'kasi'e jorechʉ'o pa'ira'asi'kua'mʉ. Jā'ata'ni Dios maini oīʉ Repaʉ Abrahamre jā'aja'ñe cho'okaija'mʉ chiisi'e ūcuarepa cho'osi'kua'mʉ.

¹⁹ Chekʉrʉmu mʉsanʉkona chʉ'ʉ i'kakʉ tochache ija'che cuasajʉ i'-kacosome: "Jā'a pa'ito pāipi ñajʉ cho'oa'jʉ chini Moisés tochasi'e, ¿je'se cho'ora chini chʉ'ʉ Repaʉ?", chiicosome. Ija'chea'me: Pāipi Abraham jojocojñosi'kure Jesucristo'te raorʉmʉjatʉ'ka repa chʉ'ʉ jo'kasi'ere ña, "Chʉ'ʉ cu'akʉjekʉ Dios chiiche re'oja'che cho'ovesʉmʉ", chijʉ cuasaal'-jʉ chini jo'kasi'easomʉ jā'a. Repa aperʉmʉ chʉ'ʉsi'e Moiseni ángelepi kʉajʉna tocha jo'kaasomʉ maire. ²⁰ Jā'ata'ni Dios Abrahamre i'kasi'e ángelepi kʉakaapʉ chini chʉ'ʉma'ñe ūcuarepaⱩji i'kasi'ejekʉ na'a re'omʉ.

Dios Repaʉ cho'ora chiiche'te Moisere chʉ'ʉ jo'kakʉ kuasi'ere kʉamʉ

²¹ Jā'ajekʉna Dios Repaʉ Moisere chʉ'ʉ jo'kasi'e Abrahamre Repaʉ i'kasi'ere ūhasora chini jo'kasi'emasomʉ jā'a. Maipi Moisés tocha jo'kasi'ere peore masi cho'ojʉ pa'ito Diana'me re'oja'che pa'ire'ora'amʉ maire. Jā'ata'ni te'eujé'e Dios chʉ'ʉ jo'kasi'e cho'o koka peome mai. ²² Dios chʉ'ʉ aperʉmʉ tocha jo'kasi'e ija'che kʉamʉ: Pāi ūcuaukʉ cu'achechi'a cho'ojʉ, pani etajaichejé'e peoche pa'ime, repana cu'ache cho'oche ro'i-janajeju. Jā'ata'ni pāipi Jesucristoni cuasani Dios cho'okaija'mʉ chiisi'e re'oja'che cho'okaicojñojanaa'me.

²³ Jesucristo'te cuasache chuta'a tĩ'amarʉmʉ chukʉna judíopái cu'ache pa'lju Dios aperʉmʉ chʉ'ʉ jo'kasi'e peore masi cho'ovesusinaa'me. Repare cho'ovesijʉ pani etajaichejé'e peoche pa'lju Dios Mamakʉ raijachere cha'a-jʉ pa'isinaa'me chukʉna. ²⁴ Dios chʉ'ʉ jo'kasi'e chukʉna'te aperʉmʉ chii kuirakaikʉ cho'ovesʉnani si'ache chʉ'ʉkʉja'che Jesucristo rairʉmʉjatʉ'ka pa'isi'kua'mʉ, repare cho'ovesijʉna. Jā'aja'ñe pa'isinare Dios chukʉna'te Jesucristo pa'iche'te asa chēa ūcuaukʉna cuasajʉna, "Re'onaa'me ina", chii-mʉ chura. ²⁵ Jā'ajekʉna chura Jesucristo'te cuasanajeju Dios pa'ichejana sañu chini Repaʉ aperʉmʉ chʉ'ʉ jo'kasi'e cho'osina ūcuamakarʉ cho'oñu chiime chukʉna. ²⁶ Mʉsanʉkona ūcuaukʉko Jesucristo'te cuasanajeju Dios chii'a'me. ²⁷ Mʉsanʉkona ūcuaukʉko Repaʉni cuasajʉ okoro'vecojñosina chura Cristo pa'icheja'che re'oja'che pa'inaa'me. ²⁸ Maire Jesucristo'te cuasanare ūcuapa'rʉvachi'a cuasamʉ Dios, judíopaina'me judío peonare, pāi chʉ'ʉnana'me chʉ'ʉcojñonare, ʉmʉpāina'me romi. Mai ūcuaukʉko Jesucristo'te cuasanajeju ūcuate'eñjakuanupʉ'me. ²⁹ Ūcuachi'a Jesús neenajeju Abraham jojocojñosinaja'ñe pa'lju Dios aperʉmʉ re'oja'che cho'okaija'mʉ chiisi'ejekʉna repaʉ'te re'oja'che cho'okaicojñojanaa'me mʉsanʉkona.

4 ¹Ija'chea'me: Kuriu mamakuu puka'ku junisosirumu repauji chuta'a ch*ü*iva'u pani puka'ku paasi'e peore paava'u'ta'n*i* rupu ch*ü*a paacoj*ñ*ova'u'ja'*ñ*e pa'i'mu. ²Repau ainee pi'nirumujatu'ka repau'te kuiranana'me repau paache kuirakaina ch*ü*'u*ñ*e'te cho'oche cho'okaiu pa'iche pa'i'mu repau'te puka'ku i'ka jo'kasirumujatu'ka. ³Mai ūcuaja'che chuta'a Jesure cuasamarumu ch*ü*iva'naja'*ñ*e pa'i'ju Repau'te cuasamanare ch*ü*'u*ñ*a vati ch*ü*'u*ñ*e'te cho'okaiu pa'isinaa'me. ⁴⁻⁵J*ä*ata'n*i* Dios, Repau i'ka jo'kasirumu t*ü*'a*ñ*na Mamakuu'te chejana raosi'kua'mu, p*ä*ioji paaona judiop*ä*t*ü*jeu Repau aperumu ch*ü*'u jo'kasi'ere cho'oku ainee pi'ni Repau majap*ä*ire repana cu'are j*ü*ni ro'ikakuna Dios pa'icheja sa*ñ*u chini aperumu ch*ü*'u jo'kasi'ere ūcuamakaru cho'oa'ju chini. Ūcuachi'a maipi ūcuauko Repau ch*ü*i paapu chini j*ä*'aja'*ñ*e cho'oasomu Dios. ⁶Repau Mamakuu cho'okaisi'ejekuna Maire Repau ch*ü*ijej*ü*na mai rekoño*ä*na Repau Rekocho raosi'kua'mu Dios. J*ä*'ajekuna Repau'te Diore Ūcuau Rekochoji cho'okaiu vajüch*ü*ma'*ñ*e, "Ja'ku", chiinaa'me mai. ⁷J*ä*'aja'*ñ*ejekuna chura oicoj*ñ*oma'*ñ*e rupu cho'ochechi'a cho'okaapu chini ch*ü*a paacoj*ñ*oma'na'me mai. Dios ch*ü*ia'me. Repau ch*ü*ijej*ü* Ūcuauji ūsikuna koojanaa'me mai Repau paache peore.

"Jesure cuasanapi cacu'asoju", chini cuasaku oimu Pablo

⁸Aperumu müsanukona chuta'a Diore cuasaj*ü* jovomarumu, rupu t*ü*osiva'nare dioma'*ñ*ere pojosinaa'me, Diorepau'te cuasaj*ü* pojocheja'che. J*ä*'ajekuna rupu t*ü*osiva'na ch*ü*a paacoj*ñ*onaja'*ñ*e pa'isinaa'me. ⁹Chükuna judiop*ä*t*ü*na Jesure chuta'a cuasamarumu Dios aperumu ch*ü*'u jo'kasi'ele cho'oj*ü* pa'isinaa'me. Chura müsanukona chükuna judiop*ä* fiestaumu-cuj*ü*na cho'ocheja'che si'ache cho'oj*ü* pa'i'juasome, Diopi *ña*, "Re'onaa'me ina", chiau chini. Müsanukona chükuna judiop*ä* Jesure jovoruumu jo'kasosi'ere cho'oj*ü* müsanukona jovoruumu jo'kasosi'ere co'icheja'che jo'e cho'oj*ü* cho'ote'eme. Jesure jovosinaje*ü* Dios pa'iche'te masij*ü* Repau'te cuasanaa'me müsanukona. Ūcuachi'a Dios müsanukonare masimu. J*ä*'aja'*ñ*e pa'inata'n*i*, *ç*jo'e t*ü*osiva'na ch*ü*a paacoj*ñ*osi'ej*ü* a'che pa*ñ*u chiiche? ¹⁰Fiestaumucuj*ü*na judiop*ä* cho'ocheja'che si'ache cho'oj*ü* pa'i'juasome müsanukona, Diopi *ña*, "Re'onaa'me ina", chiau chini. ¹¹Müsanukona j*ä*'aja'*ñ*e cho'oche'te asakuu, "Ch*ü*'u repanare ch*ü*'vasi'e peore cavesuso-cuhacosome", chiu*u* r*ü*a sum*u*'ne cuasaku pa'i'mu ch*ü*'u.

¹²Asarepaj*ü*'u, ch*ü*'u majap*ä*jana. Chükuna judiop*ä* pa'iche jo'kaso müsanukona judiop*ä* peona pa'icheja'che pa'iku'mu ch*ü*'u. Chura müsanukonare ch*ü*'u Diore cuasarepaku pa'icheja'che pa'i'ju*ü*'u, chiu*u* ch*ü*'u. Müsanukonare ja'me pa'iruumu cu'ache cho'omanesinaa'me müsanukona ch*ü*'u*ñ*re. Ir*ü*mu ūcuachi'a ch*ü*'u*ñ*re cu'ache cho'oma'*ñ*e ch*ü*'u i'kache'te asaju*u*. ¹³Müsanukona ch*ü*'u pa'i*u* cho'osi'e masime. Reparumu Jesucris-

to' te cuasache kuachu'o musanukonare chu'u chareparo chu'varumu rauu ju'ikuji chu'vasi'kua'mu chu'u. 14 Musanukona chu'upi ju'iuna chu'ure na vajuchusinaa'me. Ju'ata'n*ni* chu'ure, "Ju'imu iku", chini cuhemanesinaa'me. Cuhema'ne ángel'te Dios raocojñosi'kure na pojocheja'che pojosinaa'me musanukona chu'ure. Úcuachi'i Jesucristo'te na pojocheja'che pojosinaa'me musanukona chu'ure. 15 Ju'aja'ne pojou pa'isina, ¿chura je'se cho'ore musanukona pojou pa'isi'e? ¿Cavesusocuhare? Reparumu musanukona chu'ure peore cho'ore'ochetu'ka re'oja'che cho'okaiju cho'ore'oche pa'ito musanukona nakocañjatu'ka ru'te ñisira'asinaa'me chu'ure. 16 Chura musanukona chu'upi chu'o ûcuarepare i'kauna, ¿chu'ure cuhena carñnisore?

17 Repana tiine chu'vana musanukonare rua chu'vaneenata'ni repana rekoñoã re'oja'che cuasamanajeju re'oja'che cho'okaicuheme. Musanukonapi chukunani cuheju repanarechi'a chiiju paapu chini i'kame repana. 18 Musanukona chekunare p*ai* chiiito re'omu. Ju'ata'n*ni* re'oja'che cho'okaicheje cuasama'ne rupu chiiito cu'amu. Úcuachi'i musanukonapi chukuna'te ja'me pa'irumuchi'i chiiito cu'amu. Chiirepana pani te'eñoã chiima'ne si'arumu chiiju pa'ime. 19 Asarepaju' u, chu'u chiijana. Musanukona pa'iche'te na jo'e chu'u rekocho romio ch*ü*ipi'rasi'ko asi'kuna oicheja'che oimu chu'u. Musanukona Cristo pa'icheja'che re'oja'che pa'iche che'chesirumuatu'ka ju'aja'ne oiu pa'ija'mu chu'u musanukonare. 20 Musanukonani na'a masi chu'vara chini ja'me pasa chini oimu chu'u. Ju'ata'n*ni* so'ore pa'iu musanukonana pa'iche'te ñamauna masi chu'vacu'a'mu chu'ure.

Agana'me Sara pa'isi'ere kuamu

21 Musanukona aperumu chu'u jo'kasi'e cho'oñu chiinata'ni asavesume repa kuache. 22 Ija'che kuamu: Abraham te'eka'chapanare chii paaasomu, chua paacojñnoko mamakuna'me rüjorepao mamaku'te. 23 Chua paacojñnoko mamaku rupu chii si'arumu paacheji paacojñnosomu. Rüjorepao mamakuta'ni Dios ñisija'mu chiicojñosi'kurekuna Úcuauji ñisina chii paacu'asi'kopi paaasomo. 24 Repana romi te'eka'chapanara pa'iche Dios, "Ija'che cho'oñu", chiisi'e ka'chamajñia'ñie pa'lu, Dios maire cho'okaiche'te kuamu. Aperumu chu'u jo'kasi'e cho'ochena'me maire juni ro'ikaisi'kure Jesucristo'te cuasajuna Repau cho'okaiche kuamu repana pa'iche. Aperumu chu'u jo'kasi'e cho'ona chua paacojñonaja'ñie pa'ime. Chua paacojñosi'ko Agar pa'isi'e Sinaí aikuti pa'irumu chu'usi'ere kuamu. 25 Repao Agar pa'iche repaona'me mamachii chua paacojñonachi'ajeju Arabia cheja pa'ikuti Sinaí aikuti chu'u jo'kasi'ena'me Jerusalén vu'ejoopo irumu pa'ijoopo pa'iche'te kuamu. Jerusalén vu'ejoopo pa'ina judíop*ai* Dios pa'ichejana sañu chini Repau aperumu chu'u jo'kasi'e cho'onajeju ûcuauko chua paacojñonaja'ñechi'a pa'ime. 26 Ju'ata'n*ni* cunaumu pa'ijoopo mama Jerusalén

vu'ejoopo cha paacojnona pa'ijoopoma'mu. Mai repajoopo pa'inaa'me maire juni ro'ikaisi'ku're Jesucristo'te cuasanajeju; rujorepao Sara mama-chiijanaa'me. ²⁷Dios chu'o aperumu tocha jo'kasi'e ju'are ija'che kuamu:

Chu'i paacu'akuna chu'i peova'ota'n*i* pojoko pa'iju'u mu'u.

Chu'i paamanesi'kota'n*i* pojoko cuiko soju'u.

Mu'u jojojanare rua Jainukore paaja'mo mu'u.

Irumu muuju chu'i paako'te na'a rua Jainukore paaja'mo mu'u, chiimu. ²⁸Asarepju'u, chu'u majapujana. Musanukona Dios Abrahamre, "Isija'mu chu'u mu'ure", chini uisicojnosi'ku Isaac pa'icheja'che pa'ime. Musanukona cho'okaicojnojañere il'kaku, "Mu'u jojojaure chejana raoja'mu chu'u, si'avajupaire re'oja'che cho'okaau chini", chiniasomu Dios repau'te Abrahamre. ²⁹Reparumu repau mamaku rupu chu'i si'arumu paacheji Agar paasi'ku'pi chekuni Dios Rekochoji cho'okaiuna rujorepao Sara mamaku Isaani cu'ache cho'oku paniasomu. Irumu ucuaja'che pa'imu. Maire Jeshire cuasanare Dios aperumu chu'u jo'kasi'e cho'onapi rua cuheju pa'ime. ³⁰Dios chu'o aperumu tocha jo'kasi'e ija'che kuamu:

Cha paacojnoko'te repao mamaku'me eto saosoju'u.

Repao mamakuji puka'ku paache'te koomanea'ku;

rujorepao mamakuji puka'ku paache'te kooa'ku,

chiimu. ³¹Asarepju'u, chu'u majapujana. Dios pa'ichejana sau chini Repau aperumu chu'u jo'kasi'e cho'omanajeju cha paacojnosi'ko chu'i pa'icheja'che pa'imanaa'me mai. Jesucristo'te cuasanajeju rujorepao mamachiija'ñe pal'iju Dios chu'ia'me mai.

Jo'e cha paacojnonaja'ñe pa'ima'ñere kuamu

5 ¹Cristo maire chacojnosinani etocheja'che cho'okaniasomu, maipi re'oja'chere maire cho'ouache'te cho'omasia'ju chini. Ju'ajekuna urepaju pa'iju puapi Dios aperumu Repau'te pojoju cho'oche chu'u jo'kasi'ere cho'oa'ju chini musanukonani chu'u to juvo koka paaju cho'omaneju'u, jo'e cha paacojnonaja'ñe pa'imaneu chini.

²Asarepju'u. Chu'u, Pabloji, musanukonare cacu'amaneal'ju chini il'kamu. Musanukonapi jikomu chu'tiro pa'ica'niru chuto tuacojnoni Cristo musanukonare cho'okaisi'e karakuna cho'ocheja'che cho'ojanaa'me.

³Jo'e ucuare il'kara. Pui jikoi ca'niru chuto tuacojnonare ucuaukore Dios aperumu chu'u jo'kasi'e peore masi cho'oche pa'imu. ⁴Musanukona te'ena Dios aperumu chu'u jo'kasi'ere cho'oju Repau'ni, "Re'ona'a'me ina", chiicojnoju chini cho'onajeju Repau re'oja'che cho'okaisi'ere cuhenajeju Cristona'me pa'imanaa'me. ⁵Chukunata'ni Dios pa'ichejana sau chini Repau aperumu chu'u jo'kasi'e cho'oma'ñe Dios Rekochoji cho'okaiuna Jeshire cuasanajeju jmamakarujue karama'ñe Diona'me re'oja'che pa'i-jachere pojoju cha'aju pa'inaa'me. ⁶Jesucristo'te cuasaju jovo pa'inare,

“¿Jíko ca'niru chuto tħacojñoa'ñe chu'ñ? ¿Pāaja'ñe?”, chiiñ cuasachejē'e peomu. “Repañni masi cuasaju chekñani pāire ña oiju re'oja'che cho'o-kaiju pañu”, chiiju cuasache'me re'oja'che.

⁷Rua re'oja'che pa'isinaa'me mħasanukona. ¿Neepi cho'orena Jesús pa'iche kħachu'o Dios chu'o ūcuarepa i'l kache cho'osinata'ni jo'kasore mħasanukona? ⁸Mħasanukonare chēa paaku Dioś chu'usi'ema'mu jā'a, Repañ chu'o ūcuarepare pāipi jo'kasoalju chini i'kache. ⁹Ija'che i'kanaa'me pāi: “Pā saħċa'rерu jmaca'rерu harinaca'repū ujaca'repuna maña ja'meru peore repaca'repū kosa na'a ujaca'repū saumu”, chiime. Ūcuachi'a che-kurumu pāiñ te'ejji jorechhu'ore che'choku pani chekñare pāi jainukore cacu'omu. ¹⁰Maire Paakkiji cho'okaiuna mħasanukona masi cuasajache masimu chu'ñ. Jā'ata'nī pāi mħasanukonani cacu'oñu chini jorechhu'ore che'choju ku'inare ūcuankore cu'ache ti'jneñne chu'ñja'mu Dioś, repana cu'ache cho'oche ro'i.

¹¹Asarepjah'ñu, chu'ñ majapāijana. Chu'ñ chura jīkomu chā'tiro pa'ica'niru chuto tħacojñōñe chu'vama'kha'mu. Chu'ñpi chuta'a Jesure cuasanani, “Jíko ca'niru chuto tħacojñojah'ñu”, chiiñ chu'vaku pa'ito judiopāi chu'ure cu'ache cho'oñu chiimanera'ame. Ūcuachi'a chu'ñpi, “Jíko ca'niru chuto tħacojñojah'ñu”, chiiñ chu'vato repana judiopāi Jesucristo kurususē'verona jūni ro'ikaisi'e kħache asa pe'rumanera'ame. ¹²i'Repana jorena jíko ca'niru chuto tħacojñōñe'te chu'ñju mħasanukonare cacu'oju ku'ina ūcuānapi meñne teana chuto ru'tesoalju!

¹³Asarepjah'ñu, chu'ñ majapāijana. Dioś mħasanukonare uache'te re'oja'chere cho'omasiajju chini chēa paamu. Jā'ajekuna jħvoma'ñe cu'ache'te ūcuāuache cho'oju pa'ima'ñe sāiñechi'a oiju re'oja'chere cho'okaiju pa'ijah'ñu. ¹⁴Dioś chu'o aperumtu tocha jo'kasi'e jā'are ija'che kħamru.

Mħasanukona meñne oicheja'che chekñare oiju pa'ijah'ñu, chiim. Jā'aja'ñe cho'ona Dioś chu'ñne cheke peore cho'ome. ¹⁵Narepjah'ñu pa'ijah'ñu; mħasanukonapi sāiñechi'a ke'reju cavache'te ūhasoma'ñe ūcuā cavajju pani sāiñechi'a cho'oju cacu'osoju pa'ijanaa'me.

Maire cho'oħaħe cho'oma'ñe Dioś Rekocho chu'ñneħchi'a cho'oħe'ħe kħamru

¹⁶Jā'ajekuna mħasanukonare chu'vamu chu'ñ ie: Dioś Rekocho chu'ñneħchi'a cho'oju pa'ijah'ñu. Jā'aja'ñe cho'oni mħasanukonare cho'oħaħe cu'a ūcuāħħe cho'oju pa'imanejanaa'me mħasanukona. ¹⁷Dioś Rekocho re'oja'chechi'a ħu'rekoħo jeku cu'ache cho'oħe ħu' ħasomu maire. Mai rekoñoā ūcuaja'che cu'arekoñoā jeku cu'acheħħi'a cho'ora chiiñ Dioś Rekoħo chu'ñne re'oja'che cho'ocuhemu. Pāi te'eka'chapana sāiñechi'a cavacheja'che cho'omu maire rekoñoā cu'anal'me re'oja'che. Jā'ajekuna mai cho'oñu chiiche re'oja'che koka peoju cho'ovesu naa'me mai. ¹⁸Jā'ata'nī

maipi Dios Rekochoji cho'okai^una Reparekocho ch^u'ñ^ete cho'oju pa'ito Repa^u aper^um^u ch^u'u jo'kasi'e cho'oche chiima'm^u maire.

¹⁹Mai rekoñoā cu'ache cho'o^uache masime mai. Ija'chea'me: R^uejoromi peonare ja'me kāñe, ūcuachi'a ūjupāi peonare ja'me kāñe, cu'are cuasaj^u cu'ache cho'oche. ²⁰Cheke rupu t^uosiva'nare pojoche, chai cho'oche, sāiñechi'a cuheju cavache, chek^una paamajñar^u tua paa^uache cuasache, na'mi pe'ruche, chek^unare na'a r^ua masi^uache, sāiñechi'a ke'rej^u ja'me pa'ima'ñ^e, te'ekuanuchi'a pa'iche. ²¹Chek^unare pojoju pa'ima'ñ^e, cono jūl^{ij}u ãu ruarepa ãij^u cu'ache cho'ochena'me cheke r^ua si'ache. M^usan^ukonare jā'aja'ñ^e cho'oju pa'imaneal^ju chini jo'e i'kam^u ch^u'u. Jā'aja'ñ^e cho'oju pa'ina Dios pa'icheja saimanejanaa'me.

²²⁻²³Jā'ata'nⁱ Dios Rekochoji cho'okai^una ija'che cho'omasime mai: Pāi oiche, pojoju pa'iche, cavama'ñ^e pa'iche, pojoju cha'ache, re'oja'che cho'okaiche, ūsema'ñ^e ūsiche, ūcuarepa cho'oche, pe'keru pa'ichena'me cu'ache cho'oche juvomasiche. Jā'aja'ñ^e cho'ona re'oja'che cho'onaa'me. Jā'aja'ñ^e cho'oche Dios aper^um^u ch^u'u jo'kasi'e te'emakaruj^e ūseche peom^u. ²⁴Mai Jesucristo neena maire cu'ache cho'o^uache juvoju ūhasosinajeju cho'omanaa'me chura. ²⁵Chura Dios Rekochoji ja'me pa'i^u cho'okai^una Reparekocho ch^u'ñ^echi'i a cho'oju pañu mai.

²⁶Maipi meñ^e, “R^ua masinaa'me ch^ukuna”, chij^u pojomanen^u. ūcuachi'a chek^unani cuheju cu'ache i'kaju te'ekuanuchi'a pa'imaneñ^u mai.

Sāiñechi'a cho'okaij^u pa'iche'te k^uam^u

6 ¹Asarepaj^u'u, ch^u'u majapāijana. M^usan^ukonare ja'me pa'ik^u Diore cuasakuji te'eu cu'ache cho'oche ñani m^usan^ukonapi Diore masi cuasanapi pe'keru i'kaju ch^u'vaj^u'u repa^ute jo'e cho'omaneal^ku. Jā'ata'nⁱ ñarepaj^u pa'ij^u'u; chek^ur^um^u repa^u cu'ache cho'oche'te ñato m^usan^ukonani ūcuaja'che cho'o^uaku. ²M^usan^ukonare pa'ivesache pa'i^u r^um^u sāiñechi'a re'oja'che cho'okaij^u pani Cristo ch^u'ñ^ete jachama'ñ^e cho'oju pa'ijanaa'me m^usan^ukona.

³Pāiu ūcuauak^uji vesuk^uta'nⁱ meñ^e, “R^ua masiku'm^u ch^u'u”, chii^u cuasaku ūcuauji meñ^e jorem^u. ⁴M^usan^ukona ūcuauko te'enachi'a pa'i-iche'te meñ^e cuasaj^u'u masiñu chini. Jā'ata'nⁱ m^usan^ukonapi re'oja'che pani chek^una pa'iche'te ña, “Jā'anare na'a re'oku'm^u ch^u'u”, chij^u cuasama'ñ^e m^usan^ukona pa'ichechi'i cuasaj^u pojoj^u'u. ⁵Diopi maini pa'iche'te si'ache jo'kauna cho'omajñar^u si'acairo cho'oju pa'iche pa'im^u maire.

⁶Dios ch^u'o che'chocojñonapi m^usan^ukonare che'chok^ute kuiraju si'ache ūsiju pa'ij^u'u, repa^u chiiche.

⁷T^uñ^e cuasamanej^u'u m^usan^ukona. Dios peore ñakujek^u pāi ūcuauko cho'oche ro'iche ch^u'uk^u'm^u. Pāi ūcuauana Repa^ute joreñ^u chiito cu'am^u, peore masik^una. ⁸Pāiu ūcuauak^uji repa^ute cho'o^uache'te cu'are

ūcuauache'te pojokʉ cho'okʉ pani Diopi chã'ʉʉna cho'osoja'mʉ, repaʉ cu'ache cho'osi'e ro'i. Dios Rekocho chã'ʉñe'te pojokʉ cho'okʉ pa'ikʉta'ni Dios pa'ichejana ai sani si'arʉmʉ re'oja'che pa'ija'mʉ. ⁹Re'oja'che cho'oche cho'o ca'nasoma'ñe cho'oju pañu mai. Maipi cuhasoma'ñe ūcua cho'ojʉ pani mai re'oja'che cho'osi'e ro'i koojanaa'me, Diopi Repaʉ'te ʉarʉmʉna īsikʉna. ¹⁰Jã'ajekʉna maire cho'ore'orʉmʉna pãire ūcuanʉ-kore oijʉ si'arʉmʉ re'oja'che cho'okaijʉ pañu mai. Jã'aja'ñe cho'ojʉ mai majapãijanani Jesure cuasanani na'a rʉa re'oja'che cho'okaijʉ pañu.

Cuhacho chʉ'vakʉ chʉ'o saosi'ea'me

¹¹Ñajã'ʉ imajña chʉ'ʉ tochasimajña chʉ'ʉ jãtʉpi rʉa ʉjamajñapi mʉsanʉkonare tocha saoche. Inʉkorʉ chʉ'ʉrepaʉji ija'ova tocha pi'nimʉ. ¹²Repana mʉsanʉkonare jĩko ca'nirʉ chuto tʉacojñoa'ju chini chã'ʉna Jesucristo'te kurususẽ'verona jũni ro'ikaisi'kʉre cuasanata'ni pãipi repanarechi'a chiapʉ chini cho'onajejʉ jã'aja'ñe cho'ome, pãire cu'ache i'kacojñomanefu chini. ¹³Jã'ata'ni repana jĩko ca'nirʉ chuto tʉacojño-sina Dios aperʉmʉ chã'ʉ jo'kasi'e peore masi cho'omanaa'me. Repana chã'ʉñe'te mʉsanʉkonapi asa cho'oju na chekʉnapi asa ūcuanani pojoal'ju chini jã'aja'ñe chã'ʉme repana. ¹⁴Chʉ'ʉta'ni pãipi chʉ'ʉni pojoal'ju chini cho'oma'kʉa'mʉ. Jã'aja'ñe cho'oma'ñe Maire Paakʉ Jesucristo mai cu'are ro'ikaiʉ kurususẽ'verona jẽ'jocojño jũni ro'ikaisi'ere pojokʉ kʉakʉ pasa chiikʉ'mʉ chʉ'ʉ. Jã'achi'a cuasaku Repaʉ'te cuasamana cho'ocheja'che cho'ocuhemʉ chʉ'ʉ. Jã'ajekʉna repana chʉ'ʉre cuhenaa'me, repana pa'icheja'che pa'imaʉna. ¹⁵Diopi ñato pãi jĩko ca'nirʉ chuto tʉacojño-sinana'me cho'omanesina re'onama'me. Repaʉ Rekochoji cho'okakʉna repana rekoñoã re'ojarekoñoã care'vacojñosinaa'me re'ona, Repaʉji ñato. ¹⁶Jã'aja'ñe pa'iche asa chēa pa'inare Diopi oijʉ re'oja'che pa'iche īsia'kʉ, Repaʉ neena ūcuarepa pa'inare ūcuanʉkore.

¹⁷Pãi chʉ'ʉre jo'e na'a rʉa pa'icu'ache ke'remanea'ju, Jesucristo pa'i-che'te chʉ'vakʉ chʉ'ʉ ca'nivʉ asi cho'ocojño ja'jusimajña rʉa paaku'te.

¹⁸Chʉ'ʉ majapãijana, Maire Paakʉ Jesucristoji oijʉ rekoñoãna re'oja'-che cho'okaiʉ paaʉ mʉsanʉkonare. Jã'aja'ñe paaʉ.

Pablo